

LOGO BAÑA TIGISIM NABIINA ÑWE-LAO WADE

PULIM

De na sε we nabiina ñwea de logo baña chega chwoñja wadε maama kugu zege logo maama wopwolo, de chega de yezura baña ne.

De na sε we de na ba tøge chega chwoñja to mo jaane nikantøgø de tigura de popøra ko twi nabiina laña ne, ye nabiina maama yaa lage se wopwolo de yezura yaa taa wora.

De na sε we nočno maama taa tei o tete se tigura de popøra ye taa wora, fefeo de peenem ñwaane, se wadε sem ja kuri.

De na sε we teene maama taa jege wolim, de ni sεem de mimɔrɔ.

De na sε we "UN Charter" tønɔ kom pañe ko sε wadε sem ñwea wolim ñwaane se baara de kaana taa ye bedwe logo ywonni de wopwolo de yezura ñwaane.

De na sε we UN Tigisim teene dem maama ke nimɔrɔ se chega chwoñja wadε sem ja kuri nabiina zula de wopwolo ñwaane.

De ta na sε we ko yaa lamma lanyerane se de ni wadε sento kuri se ko ja wopwolo de yezura ko ba logo baña.

De Laam wo se we

"General Assembly" dem pε

Logo Baña Tigisim Wade sem se ko taa ye woñ-kolo kodoo na wo woli ko ja wopwolo de logo fɔgem de yezura na wo pa nabiina ñwea taa jege kuri logo baña maama ne to.

Wadaa 1

Ba loge nočna maama se ba taa ye bedwe mo ba ñwea de ba chega seini, ye fefeo teira kɔtaa. Wε pε ba swa de boboñja mo se ba taa ye nubiu daane ye ba jege da ñwaña.

Wadaa 2

Logo banja tigisim wadε sem pε chwoŋa se nɔɔno maama taa jege chega chwoŋa na wo pa ba ɳwea taa jege zula to. Wadε sem ta we ba ba fee nabiinu o chega chwoŋa ne naa ba chɛɛse o dwi o yetana, o logo lane, o wε jɔɔnɔ naa o boboŋa ɳwaane. Wadε sem ta we ba ba jege se ba taa chɛɛse nɔɔno we o ye baaro naa kaane, kwoo o jejegero naa ba na loge o mε to ɳwaane.

Wadε sem ta tage se woli da we popora ba jege se ka taa wora nabiina laŋa ne ba teo politiksi naa ko wadε naa ko na ye kolo to ɳwaane. Naa ba pɔɔre nɔɔno we o nwoŋi teo kolo ta na wo vere ko tete to ɳwaane.

Wadaa 3

Ko ye nɔɔno maama chega chwoŋa mo se o taa ɳwe ye fefeo naa foonee teira.

Wadaa 4

Wadaa kam we nabiin-yeiku naa kabε totoŋa naa kabε pipio daa ye taa wora logo banja ne.

Wadaa 5

Ba ba jege chwoŋa se ba pa nɔɔno yaare cham yerane ko na wo maŋe se nabiinu yaare tei to.

Wadaa 6

Nɔɔno maama ye nabiinu mo o ze paŋ o wo mε maama logo banja yoba. Logo banja wadε sem maama yiga ne, wadaa teira na wo ta we o dae nabiinu.

Wadaa 7

Nabiina maama ye bedwe mo wadaa yiga ne. Wadaa choo nɔɔno maama mo; ka ba pɔɔre nɔɔna ka yaga. Ka kwoli nabiina maama mo se wolo wolo ye chɛɛse o dwoŋ.

Wadaa 8

Noono maama wae o saj noono o dwor koote delo maama wone neneene ko tu na ke o choge teo kom wade selo na pa noono wom jwea ywona to.

Wadaa 9

Ba baa wane ba ja noono yoo yerane ba gare ba ke o peena diga naa ba zeili o o teo ne pa o vo zoora te-gaa ne.

Wadaa 10

Ba na jaane noono fee wora se ba di o sareya koote ne lanyerane ko maaj de teo kom wade na tini tei to ba ni o seene o choge naa o wo choge.

Wadaa 11

1. Ba na jaane noono we o choge o maaje waarem ba na wo di o bora tata ba ba jege chwoja ba te we choge fee wora se ba pa ko tu chwoja se o ja loya de sareya tiina se ba woli o se ba di taane dem koote ne.
2. Ba baa wane ba ta we noono yaa ke o choge naa ba ta we o ve se o yaa ke kolo na maaje keim chega chwoja ne to, ye ka maaja ne wadaa yaa teira ko jwaane. Ko kwaga ne tata ba baa wane ba pa noono waarem na dage de dwoi waarem delo dwi o deim yaa na wo jwoj o na choge maaja kalo to.

Wadaa 12

Ba ba jege chwoja ba daane noono yoo yerane o boboja keiri seini, naa o diga tiina, naa o sonyo de o pwola totoja seini. Ba nam ba jege chwoja ba ke o kekeo kolo na wo choge noono wom yu to. Wadaa kanto choo noono maama mo o kekeo maama seini, ye daanem teira.

Wadaa 13

1. Nōōno maama wae o beiri o boboṇa na lage tei ye o zoore o boboṇa na lage mε maama to, o teo ne.
2. Nōōno maama wae o nwɔŋ teo de teo, naa o tete teo ne o beiri o vei teo kodwoŋ ye o jwoora.

Wadaa 14

1. Nōōno wolo maama na nε chem o teo ne, o wane o duri o vo o taa zoore sateene dedwonna ne o wopwolo de yezura ḥwaane.
2. De ko de, o cham dem na dae nēnēne politksi laŋa ne ko wo taa chamma se o duri o nwɔŋ. O na chɔge teo kom wadε gε mo naa o kekeo kom na wo dε UN wadε sem na maŋe tei to sateene dedwonna baa sε de jwoŋ o mole mole.

Wadaa 15

1. Nōōno maama jege teo, o na nwɔŋ mε.
2. Ba baa wane ba zeili nōōno o teo ne, naa ba fee o se o ye leiri teo o boboṇa na lage tei to.

Wadaa 16

1. Baara de kaana na bege ba ti to wae ba di daane ye ba yetana, naa ba na nwɔŋ tekolo, naa ba na tɔge Wεchonja kalo dwi to baa wane ko cheinji ba se ba ye di daane ba lɔ sɔŋɔ. Ye ba kadiri seini ba maama ma daane, ba zora de ba ḥwea seini, ye ba wae ba yage daane maŋa de maŋa, ba tete boboṇa na lage tei.
2. Kadiri wio ye baaro de kaane tete yerane na sε se ba zo daane, ye ko dae we nōōno mo fee ba to.
3. Sɔŋɔ tiina - baaro de o kaane de o bu - mo ye sayu kugu takeiri wone. Konto ḥwaane tekeiri dem de teo kom maama jege se ba taa ni ba baŋa ne mo, ba taa choo ba wolwanno maama wone.

Wadaa 17

1. Nɔɔno maama wae o jege o tete nyɔɔne wonno, naa o de o badwonna wae ba tei wonno daane.
2. Ba baa wane ba vere nɔɔno wonno naa ba pa se o ye taa lage wonno.

Wadaa 18

Nɔɔno maama wae o boŋ o na lage tei. O wae o ke o boboŋa keiri, o wae o tɔge Wεchwoŋa kalo dwi o na lage to; o nam ta wae o leiri o Wεchwoŋa naa o boŋem o yerane naa o de kɔɔŋ, ye o bere nɔɔna Wεchwoŋa kam o taane de o totoŋa seini.

Wadaa 19

Nɔɔno wae o ŋɔɔne o boboŋa na lage tei. O wae o tɛ kolo maama o na boŋe o yu ne, ye nɔɔno ba jege chwoŋa se o cheinji o ni. O wae o beiri labaare o boboŋa o daare o pae labaare dwi maama labaare tɔnno de walese bam maama wone se de jage jei mamma.

Wadaa 20

1. Nɔɔno maama wae o tɔge o zoore asemble naa tigisim dwi maama na ye yezura tigisim to.
2. Ba baa wane ba fee nɔɔno se o zo tigisim delo o na ba lage to.

Wadaa 21

1. Nɔɔno maama wae o tɔge o di o teo gɔmenté paare; o nam ta wae o tɔge o voti o kuri nɔɔna o ke gɔmenté dem wone.
2. Nɔɔno maama wae o jwoŋ wolim delo o teo gɔmenté na jege de woli de nɔɔnbia maama to, ko ma da ko ma da.

3. Gomente maama dam wo taa toge de noonbia kwora na we tei to mo.
Noonbia bam kwora kam mo yei ni ka bere noonbia bam na wo kuri ba gomente dem paare tiina tei to. Kurim dem jege se ko de voti lao naga mo, se noono maama voti o boboja na laga tei to, ye se ko de voti wadaa kam naga chekke.

Wadaa 22

Noono maama teo gomente jege se de taa choo o jwea laja ne de de dam, de de naduni dedaane de na jege nimoro tei de sateene dedwonna to se ko pa noono wom jwea ja kuri se o wane o ji noono lanyerane.

Waada 23

1. Noono maama wae o ke totoj; o wae o kuri o boboja na de totoj delo, ye fee wora se totoj dem taa jege kuri na pa o ywonni de wopwolo ye o bila we ba wo zanj ba le o totoj dem ne to.
2. Noono maama ka, ye ko ba chuli o na ye wolo dwi to, jege se o taa jwoj jweo na mae de o totoj dem dam na mae tei to mo.
3. Wolo maama na toja ko maaj se o jweo taa ye zegere se ko wane ko ni o tete dedaane o diga tiina lanyerane. Ko ta maaj se o taa ne fee o totoja jei ne.
4. Noono maama wae o toge o zoore totoja jei tigisim yalo na wo woli o o totoja laja seini to.

Wadaa 24

Noono maama jege chwoja se o taa jege sio de sio maaja, dedaane hawase bagera o na o ke totoja jei ne to; ye o ta wae o jwoj daa bem wone o jeini sojo ne o sia ye ba baa le o jweo wone.

Wadaa 25

- Fee wora se nɔɔno maama taa ŋwe ŋwea na jege kuri ye ka ywoma ka pae o tete de o diga tiina to. Ko maŋe se wodiiru, zora jei, assibita na ni yezura seini to dedaane won-telo maama na wo woli pa se ŋwea taa ywoma to taa wora. Fee ta mo wora se wolim taa wora ko pae nɔɔno maama neneene o na ba tonja, o na weela, naa o na jigi nabwom jaweo ŋwaane, o na ye badeim naa kadeim, o na kwe naa nɔɔno na ye zore tu, o ware se o ni o tete baŋa ne.
- Fee wora se ba taa fage ba ni niina de bia baŋa ne lanyerane. Bu maama, o jege kwo yoo o ba jege kwo yoo, ko maŋe se ba ni o baŋe ne mo ba woli o se o ke nɔɔno.

Wadaa 26

- Nɔɔno maama jege chonja se o ke sikuuli. Sikuuli veiŋa, ko zege prameiri sikuuli ko vo yi Junia Sekondeiri Sikuuli, wo taa ye zεera mo, ye ko ta ye fefeo mo se bu maama vo sikuuli se ko yi konto. Tekeñekal Sikuula de totoŋa berem sikuula neneene Koleja de wo taa wora se balo na wo vo da to vo. Universiti de sikuula kamuna yadwonna de wo taa wora se balo na paase ba tεesa lanyerane to vo.
- Sikuuli veiŋa naa tɔn-yeino ye se ko pa nɔɔno swa mo poore se o wane o lɔre kolo maama na lana ko pa nabiino se ko ja wopwolo de yezura ko ba to. Ko jege se ko ja nimɔrɔ de badwoŋo mo ko ba de sateene logo baŋa ne, de nabiina dwi maama de wεjɔɔna dwi maama se ko zeini logo baŋa tigisim totonja dwi maama na woli logo maama yezura to.
- Tiina jege chwoŋa se ba kuri ba na wo taa lage se ba bia zamese tɔnɔ sikuuli delo dwi wone to.

Wadaa 27

- Nɔɔno maama wae o tɔge o ke o nabaara kekeo o na lage tei, de keina yadwonna, de "Science" na jaane wodonno telo maama ko ba nabiina jirim naa wolim ŋwaane to.

2. Nɔɔno maama na popone o tɔɔ o na yei kolo maama logo lam ɻwaane to, fee wora se ba zeini naa ba woli o se o nε ko maana.

Wadaa 28

"United Nations" nia yanto ye se ko pa nabiino maama logo banja wolim, de wopwolo de yezura mo.

Wadaa 29

1. Nɔɔno maama jege fee totoŋa se o ke o na zoore takeiri delo maama neto se ko pa se o taa ye nɔɔn-ɻwem se o ɻwea ke ywonni.
2. Nɔɔno fee totoŋa keiri wone o jege se o dε wadε sem na lage tei to mo. O ba jege se o ke o gaale naa o ke o chɔge badwonna wo. O nam ba jege chwoŋa o ke o chɔge kɔgɔ ywonni de nɔɔno wopwolo, kɔgɔ zula ɻwaane.
3. Nɔɔno maama na tɔge nabiina ɻwea de logo banja chega chwoŋa wadε sento o jege se o tɔge "United Nations" na lage se ko dε tei to mo.

Wadaa 30

Nɔɔno, naa nɔɔna, naa teo ye zaŋ ba boŋe we ba wo wane ba ke woŋo se ko leiri naa ko chɔge nia yanto ba na tiŋ tɔɔ konto ne to.